

Işıl Şahin

Çıplaklar, Iva Procházková

Roman, Türkçesi: Ayça Sabuncuoğlu, On8 Kitap

Doğa, her şeyin başlangıcıdır ve çocuklarına hayat armağan etmiştir. Hepimiz doğa anamızın uterus'unda can bulmuş ve onun fokur fokur kaynayan kazanında var olmaya çalışan sayısız türün en kibirlisiyiz.

Doğa var olduğu andan itibaren, kendi yasalarını uygulayan, hem yaratıcı hem de öğütüp paramparça eden bir güçtü. Başına buyruk ve karşı konulamazlığından dolayı müthiş bir bilinmezlik ve korku kaynağıydı. Depremler, seller, felaketler, tayfunlar, kuraklık, soğuk, ölümcül hastalıklar... Bunlar, doğanın, kendine itaat etmeyen çocuklarını cezalandırmak için kullandığı eşsiz güçten bazılarıydı. Bu gücün en gizemli yanı ise suydur. Hayat suyla başlar, sular içinde devam eder, yok olup tekrar suya dönüşür çünkü.

İlk inanışlar, kutsal kabul edilen doğa ve kadın tanrıçalardı. Çünkü kadınlar doğanın mikrokozmik düzlemdeki suretleridir. Doğanın güzelliği, devingen ve yabani yapısı, yaratıcı gücü, kuruması ve verimsizleşmesi, biçimsiz yapısı, o yapının altındaki kutsal gerçeklikler, kadınla özdeşleştirildi. Çünkü kadın bedeni, doğa gibi formsuz, kozmik hareketlere bağımlı ve gizemliydi. Doğayla bir tutulan kadın doğanın iyi ve kötü tüm özelliklerini bünyesinde barındırdı. Kadın bedeni de doğa gibi yaratıyor, doğum sular içinde gerçekleşiyor ve suyun içinde yeni bir canlı büyüyordu. Bu uyum ve ahenk, doğayı bir kadın formuna hapsedmiş ve doğa kadın bedeniyle putlaştırılmıştı. Artık doğa "ana" olmuştu. Korku, pagan ritüeller eşliğinde, doğaya tapınmayı ve adaklar sunulmasını gerektirdi. Doğa'ya tapınan toplumlarda Tanrıça heykelleri göğsü ve kalçalarının oldukça büyük tasvir edilmesi doğurgan kadının formsuz bedeninin en aleni sembolüydü.

Korkusuz bir yaşam ve toplumsal bir düzen için, doğayı ve kadını ehlileşirmeye çalışan insan protesto olarak kültürü oluşturdu. Çünkü doğayı kabullenme, onun gücünü boyun eğmeyi gerektiriyordu.

Medeniyet Dediğin Tek Dişi Kalmış Canavar

Literatürde kültür "insan eliyle üretilmiş her şey" anlamına gelmektedir. Yani toplum ve düzen yapay bir oluşumdur. Toplumsal yapıyla birlikte, doğa geri plana itildi ve kültür doğayı biçimlendirerek boyunduruğu altına almaya çabaladı. Bir yandan onun sunduklarıyla karnını doyururken, diğer taraftan onu yok etmeye çabaladı. Bu insanlığın en büyük tarihi ikiyüzlülüğüdür.

Kadının, doğanın timsali olması kadar, erkek de kültürü temsil eden her şeyin timsali oldu. Kültürle birlikte doğaya bağımlılık azalırken, kültür, doğayı dondurup sanata, edebiyata, resme, heykelle hapsetti, kadını ise eve... Bu çabaların tümü, "ataerkil kültür"ün inşa süreciydi. Kültür, beraberinde toplumu, toplumsal yapıyı, bilgiyi, dini, mimariyi ve gizemini çözmeye çalışan doğa bilimlerini meydana getirdi. Bunlar insanlığın doğa karşısında korunma mekanizmasıdır. Ve bu mekanizma yasalarla korunmaktadır. Gökyüzüne doğru fallik bir şekilde yükselen binalar, insanoğlunun doğa karşısında aleni bir güç göstergesidir.

İnsanlığın en büyük aldanışı kendi elleriyle inşa ettiği kültürdür. Çünkü doğa için sınır yoktur. Mimari yapılar, devasa gökdelenler ona vız gelir. Sular önüne çekilen, insan yapımı setler onun için önemsiz küçük bir oyuncaktır. Doğanın bir sarsıntısıyla, insanlığın binlerce yıldır inşa etmeye çalıştığı kültür yerle bir olur. Gökdelenler, görkemli inşalar bir böcek gibi ezilir. Kültür, çoğu kez doğanın gücü karşısında sayısız yenilgiye seyirci kalırken, insanoğlu kendi eliyle inşa ettiğinin altında can verir. Doğanın intikamı Gaia'nın çirkin yüzüdür ve burnu büyük ataerkil kültür dersini kastrasyonla alacaktır. Ataerkil olan, Kronos gibi kendi çocuklarını canlı canlı yiyendir.

Doğa birçok katmandan oluşmaktadır. Doğanın kıyafetlerini giyinmiş, süslenmiş, büyüleyen, gözleri kamaştıran güzelliği insan gözü için büyük bir yanılgıdır. Gören gözler, aslında gerçekliğe kördür. Çünkü doğa kıyafetlerini çıkardığında, estetik güzellikten uzak çıplak gerçekliklerle karşılaşılır. Vıcık vıcık kaynayan toprak, her türlü böcek ve solucan, insan ve hayvan kemikleri, leşler, cesetler... Doğanın "kadınsı" güzelliği, gerçekliği ört pas eder, toprak her türlü pisliği saklar. Doğa bize yalan söylemez, o sadece çıplak gerçekliğini örten renkli kıyafetlerini giyer ve bizler gözleri açık aldanırız. Varoluşumuz aldanıştan ibarettir.

Modern Olanı Oynayan İlkeller

Kültür, bize sunduğu eğitim kurumlarıyla, sistemli yasalarla, yapısı ve düzeniyle, insanı doğasından uzaklaştırma mekanizmasıdır. Doğadan kopan insan acı çekmeye mahkûmdur. Çünkü bizler doğanın çocuklarıyız. Ve kültürde duygulara yer yoktur. Duygular, tamamen doğaya aittir. Acı duyguların gölgesinde büyür. Duygular giderse, acı otomatik olarak ortadan kaybolur. Duygulardan ne kadar